

Innst. 97 L

(2014–2015)

Innstilling til Stortinget fra familie- og kulturkomiteen

Prop. 6 L (2014–2015)

Innstilling fra familie- og kulturkomiteen om endringer i pengespilloven og lotteriloven (tippenøkkel, private pokerlag)

Til Stortinget

1. Sammendrag

1.1 Proposisjonens hovedinnhold

Kulturdepartementet legger med dette frem forslag til lov om endringer i lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill (pengespilloven).

Regjeringen ønsker å endre fordelingsnøkkel for Norsk Tipping AS' overskudd (tippenøkkel) for å styrke idretten og kulturformål utenfor statsbudsjettet.

Etter gjeldende tippenøkkel går 56 pst. av spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS til idrettsformål, 26 pst. til kulturformål og 18 pst. til samfunnsnyttige og humanitære formål. Stortinget fordeler 11,1 pst. og Kongen 14,9 pst. av midlene til kulturformål.

Departementet foreslår å fordele spilleoverskuddet fra Norsk Tipping AS etter ny tippenøkkel i 2015 med 64 pst. til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål utenfor statsbudsjettet og 18 pst. til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner.

Forslaget i lovproposisjonen er i samsvar med forslag til bevilgningsvedtak i Prop. 1 S (2014–2015).

Det legges også fram forslag til endringer i lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. (lotteriloven) om legalisering av private pokerlag.

1.2 Private pokerlag

1.2.1 Bakgrunnen for endringsforslaget

Poker er et spill som ikke er tillatt i henhold til lotteriloven og en legalisering av private pokerlag i Norge vil kreve at det fastsettes en positiv hjemmel i lov. I høringsbrev av 3. juni 2014 ble det foreslått at det inntas en ny bestemmelse i lotteriloven § 5 annet ledd som unntar private pokerlag fra det alminnelige kravet om at lotteri kan kun avholdes til inntekt for et humanitært og samfunnsnyttig formål. Sammenholdt med lotteriloven § 7 første ledd bokstav c) vil private pokerlag kunne avholdes uten tillatelse.

1.2.2 Høring

Forslaget om private pokerlag har vært på høring. Det vises til proposisjonens pkt. 3.3

1.2.3 Departementets vurdering

1.2.3.1 GENERELLE VURDERINGER

Formålet med legaliseringen av private pokerlag er å gi folk som vil spille poker blant venner i private sammenhenger et legalt grunnlag for å gjøre det. En åpning i regelverket for private pokerlag vil innebære at en spillform som mange nordmenn allerede deltar i, vil kunne avholdes innenfor ordnede rammer og i henhold til norsk lov. Departementet mener dette vil være i tråd med den alminnelige rettsoppfatningen.

Departementet mener videre at det bør fastsettes klare grenser for hva en deltaker kan tape i løpet av en sammenkomst, samt hvor mange som kan delta for å sikre at private pokerlag ikke får en form som gjør at de framstår med et organisert eller profesjonelt preg. Grensene bør imidlertid ikke settes så lavt at de ikke omfatter det folk flest vurderer som akseptabelt. Etter innspill i høringsrunden har departementet valgt å øke innskuddsgrensen til kr. 1 000. Depar-

tementet mener at et noe høyere nivå på denne beløpsgrensen ikke vil øke risikoen for hvitvasking gjennom deltagelse i private pokerlag nevneverdig. Videre vil en slik grense ivareta de sosialpolitiske mål for pengespillpolitikken. Maksimal gevinst vil etter dette bli kr 10 000 per sammenkomst.

Departementet er oppmerksom på at det vil være vanskelig å føre tilsyn med at private pokerlag avholdes i henhold til de foreslåtte reglene, siden dette vil være en aktivitet som foregår i private hjem. Formålet med forslaget er imidlertid å gi folk som vil spille poker i begrensede former i private sammenhenger et rettslig grunnlag for å kunne delta i slike aktiviteter.

1.2.3.2 SOSIALPOLITISK VURDERING

Den form for private pokerlag som omfattes av forslaget, med begrensninger i innskudd og antall deltakere, vurderes å ha en lav risiko for utvikling av spillproblemer.

I henhold til regjeringens handlingsplan mot spillproblemer skal Lotteritilsynet fortløpende evaluere effekten lovlige spill i Norge har hva gjelder spilleavhengighet. Tilsynet vil også bli gitt et spesifikt mandat til å evaluere effekten av å tillate private pokerlag etter tre år.

1.2.3.3 FORHOLDET TIL EØS-AVTALEN

Etter dagens pengespill- og lotteriregelverk har Norsk Tipping enerett til å avholde de største og mest omfattende pengespill og lotterier, samt pengespill og lotterier med stor fare for spilleproblemer. Norsk Tippings enerett er anerkjent etter EØS-retten.

Departementet mener at en legalisering av private pokerlag ikke vil utfordre enerettsmodellen som grunnstruktur for det norske pengespillmarkedet.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Hege Haukeland Liadal, Sonja Mandt, Arild Grande og Rigmor Aasrud, fra Høyre, lederen Svein Harberg, Kårstein Eidem Løvaas og Mette Tønder, fra Fremskrittspartiet, Morten Stordalen og Ib Thomsen, og fra Kristelig Folkeparti, Geir Jørgen Bekkevold, viser til Prop. 6 L (2014–2015) om endringer i pengespilloven og lotteriloven (tippenøkkelen, private pokerlag), som foreslår å endre fordelingsnøkkelen for Norsk Tipping AS' overskudd (tippenøkkelen) for å styrke idretten og kulturformål utenfor statsbudsjettet.

Komiteen viser til at det i forslaget foreslås en ny tippenøkkel med virkning for 2015 med 64 pst. til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål utenfor stats-

budsjettet og 18 pst. til samfunnsnyttige og humanitære organisasjoner. Komiteen påpeker at forslaget er i samsvar med forslag til bevilgningsvedtak i Prop. 1 S (2014–2015) og forslaget i Meld. St. 26 (2011–2012) Den norske idrettsmodellen.

Komiteen bemerker at en endring i tippenøkkel er begrunnet med at økt ressursgrunnlag er nødvendig for å sikre god måloppnåelse innenfor den statlige idrettspolitikken, særlig i forbindelse med bygging og rehabilitering av idrettsanlegg. Komiteen viser til Meld. St. 26 (2011–2012) hvor det fremgår at samlet søknadssum om spillemidler til idrettsanlegg økte med om lag 43 pst. fra 2005 til 2011, mens disponible spillemidler kun økte med 27 pst. Samtidig fremgår det at utviklingen viser at det søkes om midler til større og dyrere anlegg, og at økningen i søknadssum trolig også delvis kan forklares med en generell økning i byggekostnader.

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, viser til at det i dette forslaget også foreslås endringer i lotteriloven slik at pokerspill som avholdes ved sammenkomst i private hjem, mellom personer i nær omgangskrets, legaliseres ved avholdelse i tråd med gitte vilkår. Pokerspill på arbeidsplasser, restauranter og puber, hotellrom og skip etc. er ikke omfattet av endringsforslaget. Flertallet viser til Sundvollen-plattformen inngått mellom Høyre og Fremskrittspartiet hvor det fremgår at regjeringen ønsker å:

«tillate mesterskapsturneringer i poker med klare beløpsgrenser gjennom et unntak i lov. Beslutning om nye spillkonsepter skal tas av Lotteritilsynet... Regjeringen vil skille mellom vanedannende pengespill og ikke-vanedannende lotterikonsepter. Regjeringen vil støtte opprettelsen av flere ikke-vanedannende lotterikonsepter som kan styrke frivilligheten, forutsatt at de ikke utfordrer EU-unntaket vi har fått for vårt spillmonopol. De store humanitære organisasjonene skal prioriteres.»

Flertallet bemerker at bakgrunnen for forslaget er at det vil være i tråd med den alminnelige rettsoppfatningen at vennelag får anledning til å spille begrensede former for poker i sosiale sammenkomster, uten å bryte norsk lov. Det er vanskelig å si noe konkret om omfanget av private pokerlag i dag, men i følge Prop. 6 L (2014–2015) kan det antas at det i dag i noen grad spilles begrensede former for vennelagspoker i private hjem.

Flertallet viser til departementets vurdering i forbindelse med spillavhengighet og Lotteritilsynets vurdering av pokerspill i private pokerlag i GAM-GaRD (internasjonalt anerkjent verktøy for klassifisering av spill med hensyn til utvikling av spilleavhengighet), som viser at private pokerlag, spilt etter turneringsregler med ett innskudd per sammenkomst

og uten mulighet for nye innskudd, vurderes til å ha lav risiko. Flertallet påpeker at den form for private pokerlag som omfattes av forslaget, med begrensninger i innskudd og antall deltakere, vurderes å ha en lav risiko for utvikling av spillproblemer. Flertallet merker seg at Lotteritilsynet vil bli gitt et spesifikt mandat til å evaluere effekten av å tillate private pokerlag etter tre år.

Flertallet vil påpeke at forbudene mot lykkespill i lov 22. mai 1902 nr. 10 Almindelig borgerlig straffelov (straffeloven) §§ 298 og 383 fremdeles består. Flertallet forstår at legalisering av private pokerlag ikke forutsetter at forbudene mot lykkespill i straffeloven må oppheves. Lotterilovens system er at alle lykkespill i utgangspunktet er forbudt, men kan tillates som et unntak dersom det vedtas en spesifikk hjemmel i lov. Den foreslåtte endringen i lotteriloven vil derfor medføre et unntak fra det generelle forbudet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Kristelig Folkeparti viser til at det er lang tradisjon i Norge for at spill med penger som innsats er innrettet slik at overskuddet kommer frivillig sektor til gode. Disse medlemmer viser til at private pokerlag med penger som innsats ikke vil generere noe overskudd, og disse medlemmer viser videre til at det er tradisjon i Norge for å ha en restriktiv holdning hva gjelder pengespill utenfor enerettsmodellen. Disse medlemmer peker på at enerettsmodellen er begrunnet i sosialpolitiske hensyn. Disse medlemmer ser at pokerspill, slik det er formulert i regjeringens forslag, kan ha en begrenset avhengighetseffekt på kort sikt, men disse medlemmer mener en liberalisering på dette feltet vil kunne ha negative konsekvenser på sikt. Disse medlemmer ønsker derfor ikke å unnta private pokerlag fra det alminnelige kravet om at lotteri kun kan avholdes til inntekt for et humanitært og samfunnsnyttig formål.

3. Komiteens tilråding

Tilrådingen fremmes av en samlet komité når det gjelder pengespilloven.

Tilrådingen for lotteriloven fremmes av komiteens medlemmer fra Høyre og Fremskrittspartiet.

Komiteen viser til proposisjonen og til sine merknader og rår Stortinget til å gjøre slikt

vedtak til lov

om endringer i pengespilloven og lotteriloven
(tippenøkkelen, private pokerlag)

I

I lov 28. august 1992 nr. 103 om pengespill m.v. gjøres følgende endringer:

§ 10 andre ledd skal lyde:

Overskuddet fra spillevirksomheten i selskapet og datterselskap fordeles med 64 pst. til idrettsformål, 18 pst. til kulturformål og 18 pst. til samfunnsnyttige eller humanitære organisasjoner som ikke er tilknyttet Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité. *Midlene fordeles av Kongen.*

II

I lov 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v. gjøres følgende endringer:

§ 5 andre ledd ny bokstav c skal lyde:

c) *lotteri som avholdes som pokerspill i private hjem mellom personer i nær omgangskrets, når lotteriet ikke har et organisert eller profesjonelt preg. Antall deltakere, aldergrense for deltakelse og beløpsgrenser for innskudd i slike lotteri skal være i samsvar med grenser fastsatt av Kongen i forskrift.*

III

Loven trer i kraft 1. januar 2015.

Oslo, i familie- og kulturkomiteen, den 4. desember 2014

Svein Harberg

leder

Morten Stordalen

ordfører

